

Критерії оцінювання діяльності педагогічних працівників Ліцею багатoproфільного м. Сіверськoдoнецькa Луганськoї oбласті

Атестація є інструментом підвищення професійної компетентності педагогів, визначення їх відповідності займаній посаді, кваліфікаційній категорії та стимулювання до подальшого професійного розвитку.

Дані критерії оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників Ліцею багатoproфільного розроблені з метою забезпечення об'єктивного, прозорого та системного підходу до атестації вчителів, враховують сучасні вимоги до педагогічної діяльності та базуються на чинних нормативних документах Міністерства освіти і науки України:

- [Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти](#), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України «Деякі питання здійснення державного нагляду (контролю) у сфері загальної середньої освіти» від 30.04.2021 № 493;

- професійного стандарту “[Вчитель закладу загальної середньої освіти](#)“, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 року №1225;

- [Положення про атестацію](#) (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 09 вересня 2022 року № 805, у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 вересня 2024 року [№ 1277](#))).

Запровадження цих критеріїв сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу, мотивації педагогів до вдосконалення їх професійної діяльності та створює умови для прозорості та об'єктивної атестації.

Згідно з [Порядком проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти](#), одним із напрямів оцінювання освітніх та управлінських процесів та внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі є педагогічна діяльність. Оцінювання за цим напрямом включає визначені вимоги та критерії оцінки.

Оцінювання педагогічної діяльності

Вимога 1. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

Критерії оцінювання:

- 1.1. Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність.
- 1.2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти.
- 1.3. Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби).
- 1.4. Педагогічні працівники створюють та/або використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, вебсайти, блоги тощо).
- 1.5. Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку.
- 1.6. Педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі.

Вимога 2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників.

Критерії оцінювання:

- 2.1. Педагогічні працівники забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.
- 2.2. Педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проєктах, залучаються до роботи як освітні експерти.

Вимога 3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти.

Критерії оцінювання:

- 3.1. Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства.
- 3.2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотний зв'язок.
- 3.3. У закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці.

Вимога 4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності.

Критерії оцінювання:

- 4.1. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності.
- 4.2. Педагогічні працівники сприяють дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти.

Вимоги до кваліфікаційних категорій

(згідно пп.8,9 [Положення про атестацію](#))

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників проводиться відповідно до законодавства та є необхідною умовою атестації.

Загальний обсяг (загальна тривалість) підвищення кваліфікації визначається сумарно за останні 5 років перед атестацією та незалежно від суб'єкта підвищення кваліфікації, виду, форми чи напряму, за якими педагогічний працівник пройшов підвищення кваліфікації.

Здобуття освіти в закладі вищої, фахової передвищої освіти наступні 5 років зараховується як підвищення кваліфікації відповідно до законодавства.

Кваліфікаційна категорія «спеціаліст» присвоюється педагогічному працівникові, який має освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра, освітній ступінь вищої освіти молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста), бакалавра чи магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста).

При прийнятті на роботу педагогічним працівникам (особам, призначеним на посади педагогічних працівників) атестаційною комісією присвоюється кваліфікаційна категорія «спеціаліст» без проведення будь-яких заходів, пов'язаних із вивченням й оцінюванням його діяльності та професійних компетентностей.

Кваліфікаційна категорія «спеціаліст другої категорії» присвоюється педагогічному працівникові, який має освітній ступінь вищої освіти молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста), бакалавра чи магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста), освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра, стаж роботи на посадах педагогічних працівників не менше ніж 3 роки.

Кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії» присвоюється педагогічному працівникові, який має освітньо-професійний ступінь фахового молодшого бакалавра або освітній ступінь вищої освіти молодшого бакалавра чи магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста), стаж роботи на посадах педагогічних працівників не менше ніж 5 років.

Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» присвоюється педагогічному працівникові, який має освітній ступінь вищої освіти магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста), стаж роботи на посадах педагогічних працівників не менше ніж 7 років.

Педагогічному працівнику, який має освітньо-науковий / освітньо-творчий, ступінь вищої освіти, науковий ступінь або вчене звання, за його заявою рішенням атестаційної комісії кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» присвоюється як правило без дотримання послідовності.

Особи, які не мають педагогічної освіти, але мають стаж роботи в одній із галузей економіки та працюють на посадах педагогічних працівників закладів освіти, можуть атестуватися без дотримання послідовності на

присвоєння кваліфікаційної категорії за таких умов:

«спеціаліст другої категорії» - за наявності не менше ніж 2 років такого стажу роботи;

«спеціаліст першої категорії» - не менше ніж 5 років;

«спеціаліст вищої категорії» - не менше ніж 7 років.

Згідно п. 10. Положення про атестацію за результатами атестації відповідно до рішення атестаційної комісії присвоюються **педагогічні звання** педагогічним працівникам із високим професійним рівнем, які зокрема:

- упроваджують і поширюють методики компетентнісного навчання та нові освітні технології, надають професійну підтримку та допомогу педагогічним працівникам (здійснюють наставництво, супервізію);

- беруть участь у процедурах і заходах, пов'язаних із забезпеченням якості освіти та впровадженням інновацій, педагогічних новацій і технологій у системі освіти;

- були визнані переможцями, лауреатами регіональних, всеукраїнських, міжнародних фахових конкурсів, змагань тощо;

- підготували переможців регіональних, всеукраїнських, міжнародних олімпіад, конкурсів, змагань тощо.

Педагогічне звання «старший учитель» присвоюються педагогічним працівникам, які працюють на відповідних посадах та яким за результатами попередньої атестації присвоєно (підтверджено) кваліфікаційну категорію не нижче ніж «спеціаліст другої категорії» (для працівників, педагогічні посади яких не передбачають присвоєння кваліфікаційної категорії - найвищий, встановлений відповідно до посади, тарифний розряд), та стаж роботи понад 3 роки.

Педагогічні звання «учитель-методист», «педагог-організатор-методист», «практичний психолог - методист», «керівник гуртка - методист» присвоюються (підтверджуються) педагогічним працівникам, які працюють на відповідних посадах та які за результатами попередньої атестації мають кваліфікаційну категорію не нижче ніж «спеціаліст вищої категорії» (для працівників, педагогічні посади яких не передбачають присвоєння кваліфікаційної категорії - найвищий, встановлений відповідно до посади, тарифний розряд), вищу освіту та стаж роботи понад 5 років.

Професійні компетентності вчителя

Вчитель у своїй професійній діяльності має відповідати вимогам Професійного стандарту, який визначає сучасні підходи до педагогічної майстерності, а також володіти ключовими компетентностями, зокрема предметними, методичними, комунікативними, організаційними та цифровими. Перелік компетентностей, якими наразі мають володіти вчителі:

- мовно-комунікативна, як-от здатність забезпечувати здобувачам

освіти навчання державною мовою, враховувати особливості мовного середовища в закладі освіти з мовою корінного народу або національної меншини тощо;

- предметно-методична, зокрема, здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, здійснювати інтегроване навчання, добирати й використовувати сучасні й ефективні методики та технології навчання тощо;

- інформаційно-цифрова, яка передбачає вміння орієнтуватися в інформаційному просторі, критично оцінювати інформацію, ефективно використовувати наявні та створювати нові цифрові ресурси;

- психологічна, у межах якої вчителі мають враховувати під час роботи вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан;

- емоційно-етична – про усвідомлення особистих почуттів, емоцій, потреб та емоційних станів інших учасників освітнього процесу;

- компетентність педагогічного партнерства як серед колег, так і з батьками та учнями;

- інклюзивна компетентність – для формування інклюзивного освітнього середовища;

- здоров'язбережувальна компетентність – про організацію безпечного освітнього середовища;

- прогностична компетентність – здатність прогнозувати результати освітнього процесу, планувати;

- організаційна компетентність, як-от організація різних видів і форм навчальної й пізнавальної діяльності;

- оцінювально-аналітична компетентність – про оцінювання та аналіз результатів навчання учнів;

- здатність до навчання впродовж життя.

Трудові функції, які мають виконувати вчителі на своїх посадах визначені також у Професійному стандарті учителя. Зокрема, це:

- навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів);

- партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу;

- участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища;

- провадження освітнього процесу;

- безперервний професійний розвиток.

Оцінка практичного досвіду роботи педагога включає аналіз використання сучасних педагогічних методів, творчого підходу до навчання та виховання, вміння створювати сприятливе освітнє середовище. Належна оцінка професійних компетентностей педагогів, які атестуються, дозволяє визначити їх відповідність встановленим критеріям, мотивує до самовдосконалення та впровадження інновацій.

Таким чином, вироблення єдиних вимог у підході до атестації є ключовим фактором підвищення якості освітнього процесу та професійного

рівня педагогічних працівників.